

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت

دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

استاندارد آموزش شغل

راسته دوز گروه الف

(خاص افراد با نیازهای ویژه)

گروه شغلی

صنایع پوشاک

کد ملی آموزش شغل

۸	۱	۵	۳	۲	۰	۵	۱	۰	۰	۸	۰	۰	۰	۱
Isco-08				سطح مهارت	شناسه گروه			شناسه شغل			شناسه شایستگی			نسخه

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

شماره ملی شناسایی شغل : ۷-۹۱/۴۸/الف/۳/۳

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته طراحی و دوخت (صنایع پوشاک) :

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل :
- آموزش و پرورش استثنایی

فرآیند اصلاح و بازنگری :

آدرس :

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، شماره ۹۷

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷ تلفن ۶۶۹۴۴۱۲۰

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل

ردیف	نام و نام خانوادگی	مدرک	رشته تحصیلی	سابقه‌ی تجربی مرتبط
۱	عشرت لطفی	لیسانس	علوم تربیتی	۲۸
۲	نازلی مشایخی	فوق لیسانس	روانشناسی تربیتی	۲۶
۳	سهیلا خاکزاد	فوق لیسانس	روانشناسی تربیتی	۲۰
۴	زهرا معینی	فوق لیسانس	روانشناسی تربیتی	۱۵
۵	محبوبه خدائی پور	فوق دیپلم	طراحی و دوخت	۷
۶	سهیلا نریمپسا	لیسانس	هنر	۱۵
۷				
۸				
۹				
۱۰				

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل

ردیف	نام و نام خانوادگی	مدرک	رشته تحصیلی	سابقه‌ی تجربی مرتبط
۱	بدرالسادات موسوی	لیسانس	طراحی و دوخت	۲۰
۲	فخرالسادات میرابراهیمی	لیسانس	علوم تربیتی	۱۶
۳	فریده رئیسی ماکیان	لیسانس	آموزش ابتدایی	۲۷
۴				
۵				
۶				
۷				
۸				

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود .

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به اهداف یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد .

نام استاندارد آموزش شغل :	
راسته دوز گروه الف (خاص افراد با نیازهای ویژه)	
شرح استاندارد آموزش شغل	
راسته دوز یکی از مشاغل حوزه صنایع پوشاک بوده و شایستگی هایی از قبیل کار با انواع ماشین دوخت، استفاده از انواع اتو، انتقال الگو روی پارچه، دوخت های اولیه، دوخت وسایل آشپزخانه و دوخت انواع ملحفه ، روبالشی، کوسن، انواع روتختی و پرده را دارد و با مشاغل فروشنده سرویس آشپزخانه و ملحفه، تک دوز، سری دوز در ارتباط می باشد.	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
حداقل میزان تحصیلات : سوم راهنمایی تحصیلی پیش حرفه ای	
حداقل توانایی جسمی و ذهنی : بینایی حداقل یک چشم؛ قوام و دامنه حرکتی مناسب در اندام های فوقانی؛ حفظ تعادل در نشستن و سر و گردن؛ مهارت های حرکتی ظریف و مهارت های ادراک بینایی	
مهارت های پیش نیاز : -	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش	: ۹۹۰ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۱۸۰ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۸۱۰ ساعت
- زمان کارورزی	: - ساعت
- زمان پروژه	: - ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی :	۲۵%
- عملی :	۶۵%
- اخلاق حرفه ای :	۱۰%
صلاحیت های حرفه ای مربیان:	
لیسانس طراحی و دوخت یا حداقل فوق دیپلم طراحی و دوخت با ۳ سال سابقه تجربه کاری و یا لیسانس علوم تربیتی، روان شناسی و به شرط دارا بودن گواهینامه مهارت درجه ۲ از سازمان های متولی آموزش حرفه ای و دارا بودن حداقل ۳ سال تجربه کاری مرتبط	

استاندارد شغل^۲

– شایستگی های^۳ شغلی

ردیف	توانایی ها
۱	توانایی کار با انواع ماشین دوخت
۲	توانایی استفاده از انواع اتو
۳	توانایی انتقال الگو روی پارچه
۴	توانایی دوخت های اولیه
۵	توانایی دوخت وسایل آشپزخانه
۶	توانایی دوخت انواع ملحفه ، روبالشی، کوسن، انواع روتختی و پرده
۷	
۸	
۹	
۱۰	
۱۱	
۱۲	

استاندارد آموزش

– بر گه ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی کار با انواع ماشین دوخت
	نظری	عملی	جمع	
	۲۷	۵۲	۷۹	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
– سوزن ماشین دوخت (سرسوخته،سرتخت، سرگردکوتاه اورلوک، سرگردبلند راسته صنعتی) – انواع پایه ی ماشین دوخت (دکمه، جادکمه،چین، پس دوزی، زیپ دوزی) – روغن دان – برس تمیز کردن – پیچ گوشتی ماشین دوخت – انواع ماشین دوخت خانگی و ساده – ماشین دوخت راسته ساده صنعتی – ماشین سردوز سه نخ (اورلوک) – ماسوره ماشین دوخت – چرخ خیاطی خانگی – ماکوره،ماسوره – انواع نخ و دوک معمولی	۸ساعت ۴ساعت ۶ساعت ۱ساعت ۳ساعت ۵ساعت	۲۰ساعت ۱۰ساعت ۵ساعت ۱۲ساعت ۵ساعت	۲۷	دانش : – انواع ماشین دوخت (ساده، همه کاره خانگی، صنعتی) – ماشین سردوز سه نخ – انواع سوزن مخصوص ماشین دوخت (سرسوخته، سرتخت، سرگردکوتاه اورلوک، سرگرد بلند راسته صنعتی) – انواع نخ و دوک معمولی – انواع پایه ماشین دوخت (زیپ دوزی، دکمه دوزی، جادکمه) – نحوه ی جا انداختن دستگاه نواردوز مهارت : – راه اندازی و تنظیم ماشین دوخت (پرکردن ماسوره، نخ کردن ماشین دوخت، جا انداختن ماسوره، تنظیم کشش نخ، تعویض پایه ها و...) – کار با ماشین سردوز – جا انداختن دستگاه نواردوز – کار با انواع پایه دوخت (پایه های دکمه ،زیپ، پنبه دوزی،پیچ رل،چین، پیلی، پس دوزی، لبه دوزی و...) – نگهداری ماشین دوخت (روغن کاری قسمت های مختلف ماشین دوخت، تمیزکردن ماشین دوخت) نگرش : – دقت و توجه هنگام کار – عدم استفاده از ماشین های دوخت در اوج مصرف برق ایمنی : – رعایت اصول و نکات ایمنی در کار با ماشین دوخت و عدم استفاده از سوزن خم شده، اطمینان از سالم بودن سیم و دو شاخه و خاموش کردن ماشین دوخت توجهات زیست محیطی : –

استاندارد آموزش

– برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی استفاده از انواع اتو
	جمع	عملی	نظری	
	۵۵	۴۳	۱۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
– انواع اتو ساده و بخار (پرس، ایستاده) – میز اتو – ژانت – پارچه رو اتویی				دانش : – انواع اتو شامل: ساده، بخار (پرس، ایستاده) – ملزومات اتو شامل: میزاتو، ژانت، رواتویی – – – –
			۶ساعت	
			۶ساعت	
		۱۳ساعت		مهارت : – آماده کردن اتو با توجه به حرارت، رطوبت لازم، جنس پارچه – اتو کردن قطعات وصل شده (درزها، آستری، لایی، چین ها) – اتو کردن یک کار آماده – –
		۱۰ساعت		
		۲۰ساعت		
				نگرش : – نسوزاندن پارچه – عدم استفاده از اتو در اوج ساعات مصرف برق
				ایمنی : – رعایت اصول و نکات ایمنی (محل قرارگرفتن اتو، کنترل سیم و دو شاخه اتو، تنظیم درجه حرارت (...)
				توجهات زیست محیطی : –

استاندارد آموزش

– برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی انتقال الگو روی پارچه
	جمع	عملی	نظری	
	۸۰	۵۰	۳۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
– قیچی – میز برش – میز نور – سنجاق ته گرد – صابون خیاطی – مداد رنگی – کاربن – رولت – خط کش مدرج – الگوهای آماده			۵ ساعت ۱۰ ساعت ۱۰ ساعت ۵ ساعت	دانش : – انواع الگو (سرویس آشپزخانه، کوسن، رومیزی و...)) – انواع کپی برداری از الگو آماده – نحوه ی انتقال الگو روی پارچه – ملزومات انتقال الگو (صابون، مداد رنگی، سنجاق ته گرد) –
				مهارت : – کپی برداری از الگوی آماده – نصب مناسب الگوی آماده روی پارچه – انتقال الگو روی پارچه –
				نگرش : – صرفه جویی در مصرف پارچه –
				ایمنی : – رعایت اصول و نکات ایمنی در استفاده از سوزن ته گرد
				توجهات زیست محیطی : –

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی دوخت های اولیه
	جمع	عملی	نظری	
	۱۴۵	۱۳۰	۱۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- قیچی مناسب پارچه - نخ چین دستی - صابون خیاطی - سنجاق ته گرد و جا سنجاقی - لایی زانفیکس - ماشین سردوز (اورلوک) - نخ دوخت - نخ کوک - سوزن دوخت				دانش : - انواع دوخت های اولیه ی با دست (کوک، بخیه،شلال، دندان موشی، زیکزاک، پس دوزی، زنجیره دوزی) - انواع دوخت های اولیه ی با چرخ (راسته، مغزی، نواردوزی، بندینک، دکمه و جادکمه، تور دوزی و زیپ) -
- پایه های مخصوص چرخ خیاطی خانگی و صنعتی - اتو - میز اتو - پارچه مخصوص اتو - انگشتانه - پارچه مناسب - انواع زیپ - انواع دکمه - انواع قزن				مهارت : - دوخت با دست (کوک، بخیه، شلال، دندان موشی، زیکزاک، پس دوزی، زنجیره دوزی) - دوخت با چرخ (راسته، مغزی، نواردوزی، بندینک، دکمه و جادکمه، توردوزی و زیپ) - نصب قزن قفلی -
				نگرش : - دقت و سرعت در حین کار
				ایمنی : - استفاده از انگشتانه هنگام دوخت های دستی - رعایت اصول و نکات ایمنی هنگام کار با ماشین دوخت و عدم استفاده از سوزن خم شده، اطمینان از سالم بودن سیم و دو شاخه و خاموش کردن ماشین دوخت
				توجهات زیست محیطی : -

استاندارد آموزش

– برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی دوخت وسایل آشپزخانه
	جمع	عملی	نظری	
	۱۸۹	۱۶۵	۲۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
– میز برش – پارچه مناسب – قیچی مناسب برش پارچه – متر و خط کش مدرج – صابون و مل خیاطی – مداد مخصوص علامت گذاری پارچه – سنجاق ته گرد – سوزن دستی – سوزن چرخ – انواع ماشین دوخت – نوار اریب – بشکاف – نخ چین – دستگاه نواردوز – نوارهای آماده مخصوص سرویس آشپزخانه				دانش : – نحوه ی برش الگو روی عرض های مختلف پارچه – نحوه ی برش وسایل آشپزخانه – انواع پارچه های مخصوص وسایل آشپزخانه(ترگال، تترون ، کتان و...) گلدار و ساده – انواع لایی (کاغذی و پنبه ای) – انواع کش نواری – انواع ابر و پشم شیشه
				مهارت : – استفاده صحیح از قیچی در هنگام برش پارچه – برش الگو روی عرض های مختلف پارچه – برش قطعات کار – دوخت انواع دم کنی، دستگیره، پیش بند، قوری و... (از نوع ساده) – نصب لایی روی پارچه – چرخ کاری ساده ابر و پشم شیشه – دوخت نوار اریب
				نگرش : – عدم استفاده از اتو و ماشین های دوخت در اوج مصرف برق
				ایمنی : – رعایت نکات ایمنی در کار با ماشین های دوخت، سوزن ، قیچی و اتو.
				توجهات زیست محیطی : – جمع آوری خرده پارچه در ظرف مخصوص و استفاده از آن در چرخه بازیافت

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی دوخت انواع ملحفه ی، روبالشی، کوسن، انواع روتختی و پرده
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
	نگرش : - صرفه جویی در مصرف پارچه - عدم استفاده از اتو و ماشین های دوخت در اوج مصرف برق			
	ایمنی : - رعایت نکات ایمنی هنگام استفاده از فیچپی و اتو			
	توجهات زیست محیطی : - جمع آوری خرده پارچه در ظرف مخصوص و استفاده از آن در چرخه بازیافت			

– برکه استاندارد تجهیزات ، مواد ، ابزار

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۱	انواع سوزن (دستی، شارپ)	از هر کدام ۲ بسته برای هر کارگاه	
۲	سوزن ماشین دوخت (معمولی و سر سوخته)	از هر کدام ۲ بسته برای هر کارگاه	
۳	انواع پایه ی ماشین دوخت (رل، دکمه، جادکمه، لبه دوزی و نواردوز)	از هر کدام ۱ عدد برای هر کارگاه	
۴	روغن دان	۱ عدد برای هر نفر	
۵	برس تمیز کردن	۱ عدد برای هر نفر	
۶	پیچ گوشتی ماشین دوخت	۱ عدد برای هر نفر	
۷	ماسوره ماشین دوخت	۵ عدد برای هر نفر	
۸	انواع قیچی (ساده، زیکزاک، بشکاف، کاغذ...)	از هر کدام ۱ عدد برای هر نفر	
۹	ژانت	۱ عدد برای هر نفر	
۱۰	متر، خط کش و گونیای مدرج	از هر کدام ۱ عدد برای هر نفر	
۱۱	نخ چین دستی	۱ عدد برای هر نفر	
۱۲	جا سنجاقی	۱ عدد برای هر نفر	
۱۳	انگشتانه	۱ عدد برای هر نفر	
۱۴	ماشین دوخت خانگی (تمام اتوماتیک و ساده)	۱۱ دستگاه برای هر کارگاه	
۱۵	ماشین دوخت راسته ساده صنعتی	۴ دستگاه برای هر کارگاه	
۱۶	ماشین دوخت سردوزی (اورلوک)	۲ دستگاه برای هر کارگاه	
۱۷	اتو بخار دستی	۲ دستگاه برای هر کارگاه	
۱۸	اتو پرس	۲ دستگاه برای هر کارگاه	
۱۹	میزاتو در اندازه های ۷۰ و ۱۲۰ سانتی متر	از هر کدام ۱ عدد برای هر نفر	
۲۰	دستگاه دگمه منگنه ای	۱ دستگاه برای هر کارگاه	
۲۱	میز برش در ابعاد ۱۸۰×۹۰ سانتی متر	۲ عدد برای هر کارگاه	
۲۲	تخته وایت برد ۲۰۰×۱۰۰ سانتی متر	۱ عدد برای هر کارگاه	
۲۳	ماژیک وایت برد در رنگ های مختلف	از هر کدام ۲ عدد برای هر کارگاه	
۲۴	تخته پاک کن	۱ عدد برای هر کارگاه	
۲۵	آینه تمام قد	۱ عدد برای هر کارگاه	

— برگه استاندارد تجهیزات ، مواد ، ابزار —

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۲۶	میز چرخ (با توجه به نوع ماشین)	۱۴ عدد برای هر کارگاه	
۲۷	جعبه کمک های اولیه	۱ سری کامل برای هر کارگاه	
۲۸	کپسول آتش نشانی (۶ کیلویی پودر خشک)	۱ دستگاه برای هر کارگاه	
۲۹	پاراوان	۱ عدد برای هر کارگاه	
۳۰	میز نور ۵۰×۷۰ سانتی متر	۱ عدد برای هر کارگاه	
۳۱	رگال	۱ عدد برای هر کارگاه	
۳۲	چوب رختی	۱ عدد برای هر نفر	
۳۳	کمد	۵ عدد برای هر کارگاه	
۳۴	نخ دوخت مخصوص ماشین دوخت (مرسریزه، نایلونی، ابریشمی، قیپانی) در رنگ ها و نمره های مختلف	از هر کدام یک قرقره برای هر نفر	
۳۵	نخ دوخت دستی (کوک، عمامه نخ، ابریشم تابیده) در رنگ های مختلف	از هر کدام یک قرقره برای هر نفر	
۳۶	پارچه ی مخصوص اتو (۵۰×۵۰ سانتی متر)	یک قطعه برای هر نفر	
۳۷	انواع پارچه با جنس های مختلف	از هر کدام ۳ متر برای هر کارگاه	
۳۸	صابون خیاطی	۱ عدد برای هر نفر	
۳۹	کاربن مخصوص پارچه (زرد- سفید- قرمز- سبز)	از هر کدام ۱ عدد برای هر نفر	
۴۰	چسب نواری - ماتیکی	از هر کدام ۱ عدد برای هر نفر	
۴۱	انواع لایی چسب (زانفیکس ، کاغذی)	از هر کدام ۱ عدد برای هر نفر	
۴۲	انواع زیپ (مخفی، معمولی)	از هر کدام ۱ عدد برای هر نفر	
۴۳	الگوی آماده برش	از هر کدام ۱ عدد برای هر نفر	
۴۴	انواع دگمه (پایه دار بدون پایه، دو سوراخه و چهار سوراخه)	از هر کدام ۱ عدد برای هر نفر	
۴۵	انواع قزن (ریز و درشت)	از هر کدام ۱۰ عدد برای هر نفر	
۴۶	کش (در عرض های مختلف)	از هر کدام ۱ متر برای هر کارگاه	

توجه :

— تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

— ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

— مواد به ازاء یک نفر کارآموز محاسبه شود .

– منابع و نرم افزار های آموزشی

ردیف	شرح
۱	بدریان، شکوه- خود آموز راسته دوزی - انتشارات جهان نو- چاپ اول - ۱۳۸۲
۲	حسین زاده عصار ، فرشته و محمدی القار، معصومه و اکرم تشکری - راسته دوزی- انتشارات تورنگ- چاپ اول - ۱۳۸۷
۳	گلرنگ، بهروز، آموزش چرخهای خیاطی- انتشارات غزل- چاپ اول ۱۳۷۹